

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-01-19
Besvaras senast
2018-01-31 kl. 12.00

Till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:600 Investeringsstödet och statsstödsreglerna

Regeringens investeringsstöd till bostäder kom efter dess annonsering och budgetering att fördröjas under en långvarig beredningstid innan det tillgängliggjordes för marknaden 2016. Redan under den fördröjda beredningen befarade många att investeringsstödet inte var förenligt med EU:s statsstödsregler. I ett remissyttrande över departementspromemorian (Ds 2015:35) fann Regelrådet att förslaget överensstämmande med EU-rätten var bristfälligt.

EU:s regler för statsstöd anger ett förbud för statligt stöd som selektivt gynnar vissa företag eller viss produktion. Statsstöd får inte heller snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsstater.

Regeringen angav i departementsskrivelsen att förslaget skulle anmälas till EU-kommissionen enligt reglerna om statsstöd. I stället för att göra detta angav regeringen att den bedömde att stödet var förenligt med artikel 56 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 som gäller lokal infrastruktur.

Alla villkor i artikel 56 om investeringsstöd till lokal infrastruktur ska vara uppfyllda. I artikel 56.3 anges dock att ”det pris som tas ut för användning eller försäljning av infrastrukturen ska motsvara marknadspriset”.

Den som vill räkna på hur investeringsstödet verkar kan via Boverkets hemsida ladda ned beräkningsmodeller för överkompensation. När olika produktionskostnader då jämförs går att finna att investeringsstödet gynnar en högre produktionskostnad. Vid en produktionskostnad på 25 000 kronor per kvadratmeter motsvarar stödet 2 683 kronor i bidrag; om produktionskostnader i stället är 26 000 kronor per kvadratmeter är stödet 3 683 kronor. Vid en lägre produktionskostnad per kvadratmeter erhålls mindre eller inget bidrag.

Stödet blir marknadsstörande när det styr byggandet mot dyra och mer exklusiva lägenheter. Hyran begränsas enligt förordningen (2016:81) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande men attraherar för de exklusiva lägenheterna en större efterfrågan. Incitamentet att bygga till låga kostnader undergrävs i en konkurrensnackdel. Företagen med de effektivaste byggprocesserna blir utan stöd. Resultatet blir en snedvríden konkurrens som försvagar Sveriges konkurrenskraft. Begränsningen av hyran torde också i sig vara problematiskt i förhållande till kravet i artikel 56 på

marknadpris.

I budgeten för 2017 avsatte regeringen 2,7 miljarder kronor för att sedan avsätta 3,2 miljarder årligen för 2018–2020 till investeringsstödet. Mottagandet av investeringsstödet har sedan det blev tillgängligt varit ljust från marknadens aktörer. Företrädare från branschen har vid flera tillfällen meddelat att stödet är oönskat.

Ett statsstöd som befinns vara olagligt ska som utgångspunkt alltid återkrävas tillsammans med ackumulerad ränta.

Om investeringsstödet missgynnar ett byggande till lägre produktionskostnad kan det anses störa artikel 56.3 vad gäller prissättning. Ett statsstöd som befinns vara olagligt och behöva återkrävas skulle medföra andra konsekvenser för de företag som lutar sina lönsamhetskalkyler mot investeringsstödet. För företag som överväger att bygga och förlita sig på investeringsstödet avskräcker risken för olagligt statsstöd säkerligen en investering.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Peter Eriksson:

Anser statsrådet fortfarande att investeringsstödet är ett lagligt statsstöd som är förenligt med artikel 56.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014?

.....

Caroline Szyber (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders